

Kraljevič Marko.

Pod lipo, pod lipo kralj Marko sedi,
In materi svojej tako-le velí:
„Povejte mi mati, kje dragi je brat?
Rešiti ga hočem, ga pojdem iskat.“

„Tam v ječi na Turškem je brat Andrijaž,
Do njega ne moreš, premnogo je straž;
V verigah je vklenjen, na golih je tléh,
To mamica pravi s solzami v očéh.“

Zdaj Marko konjiča takój osedlá:
„Hej Šarec, le dirjaj, na Turško veljá!
In Šarcu iz podkev zabliska se blisk, —
Da straže sovražne spodí njegov vrisk.“

In Šarec le dirja, žari mu okó,
Iz pódkev odlétajo iskre svetló.
„Stoj blágo ti dobro!“ kralj Marko velí,
„Vžé blizu sva ječe, kjer brat moj medlí.“

Konjiču otave da, mrzle vodé;
Pred stražo pristopi: „Kje brat mi moj mré?“ —
„Tam brat je v zapóru, tvoj brat Andrijaž
Do njega ne moreš, premnogo je straž!“

„Spustíte mi brata, če ne, vam gorjé!“
Z mezincom poseka stražarjem glavé;
Razruši zapáhe in vrata zdrobí,
In vklenjen v verigah na tleh brat leží.

„Ti tukaj si, Marko, o sprejmi te Bog!
Ti rešil me bodeš moréčih nadlog.
Je mati še živa? Stojí še naš dom?
Razbij mi verige, da svoboden bom!“

In Marko verige prebije na mah,
Železje odpade: O, žalost in strah!
„Pol mrtev si bratec, ubožen, in bléd!
Veséli se z mano, svobóden si spet.“

Zajézdita Šarca, in Šarec ob tlá
S kopitom udari, da iskra igra,
In dirja in dirja naprej in naprej —
Vžé dom se jim sveti zmed lipovih vej. —

„Poglédi ga mati! — Tvoj sin Andrijaž
Je rešen iz ječe, spet tu ga imaš.“ —
Brat bratu pomagaj do zadnje krvi,
Če tudi nevarnost in smrt ti pretí.

Fr. Šetina.

Vile.

Vile so bele žene, tenke in vitke rasti; lasjé jim visé po hrbtu. Živé ob virih, studenih in drugih vodah; a rade so tudi v gozdih, na polji in v vinskih gorica. Lepó je njih petje in srečen je človek, kateri ga čuje. „Ako vile pojejo, dobra bode letina,“ takó se pripoveduje o Vilah, in še marsikaj družega.

Pastirček je pasel ovce v zelenem logu. Kar ugleda tri vile, ki so spale v travi. Pastirček nalomi zelenih, bukovih vej in jih pokrije. — Ko se vile probudé, vidijo, da so v senci. Stopijo k pastirčku, dadó mu sladkih jedil in se mu lepó zahvalijo; a ovce so dajale dosti mleka, ker so jih vile vodile po najlepšej travi.

Bil je vroč dan. Plevíce so pléle korenje in so imele v senci vrč hladnega studenca. Pridejo pa vile in prosijo pijače, ker so bile silno žejne. Plevíce jim dadó iz vrča piti, in vile izginejo. Ko so pa družega jutra plevíce zopet prišle korenje plét, bilo je že vse opleto; po noči so ga vile oplele.

Mlada deklica sirota je imela hudo, hudo mačeho. Deklica je vedno jokala in zdihovala, takó, da je bila užé vsa slaba. Ali mačeha je ni mogla videti; dajala jej je taka dela, ki jih uboga deklica ni mogla izvršiti. Necega dne jej da mačeha poln koš črne ovčje volne, rekoč: „Idi in izpiraj jo tako dolgo, da bode bela.“ Deklica gre ter izpira in izpira črno volno — ali vsef zamán. Britko se izjoka in prosi Bogá, da bi jej pomagal. In glej! kar pristopi k njej lepa, bela ženska, vrže volno v vodo in jo belo iz vode ožéma. Deklica ostrmí in se bi rada zahvalila — ali Vile ni bilo nikjer več, izginila je v trenutku.

Fr. Šetina.

Iz ruske zgodovíne.

(Po Nestoru.)

I. O Kijevesko-Péčerskem samostanu dalje. *)

Teodosij se razbolí, ter kadar je boleznóval dníj pet in je bilo večer, velí iznesti se na dvor. Bratje so ga vzeli ter na saní postavili naspróti cerkve. A on ukaže poklicati vse brate, in bratje udarijo v bfo (zvonec) ter se zberó vsi. A on jim reče: „bratje moji in otcí moji in otroci moji! Evo, jaz odhajam od vas, kakor mi je objávil (razodel) Gospod v štiridesetni post, kadar sem bil v péčeri (podzémeljskej votlíni), da mi je iziti od svéta tega. A ví, koga si hočete imeti igúmena? da bi mu tudi jaz blagoslov podál.“ Oní mu rekó: „tí si nam vsem otec, da kogar izvolíš tí sam, ta nam bodi otec in igúmen ter poslušati ga hočemo, kakor smo tebe.“ Otec naš Teodosij reče: „odstopíte v stran od mene ter narecite, kogar si hočete, razven dveh bratov, Nikole in Ignatija, izmej ostalih kogar si hočete od staréjših do manjših.“ Oní so ga poslušali in odstopili malo k cerkvi ter posvetovavši se poslali brata dva, govoreč takó: „kogar izvoli bog in tvoja častna molítva, kogar je tebi ljubo, tega nareci.“ A Teodosij jim odgovorí: „da če od mene hočete igúmena prijeti, to vam ga dám, a ne po svojej izvolítvi, nego po božjem strojénji,“ ter nareče jim Jakoba svečeníka (duhovnika). A bratom je bilo neljubo ter dejáli so: „tá nij tukaj postrižen,“ kajti bil je Jakob prišel z Létca z bratom svojim Pavlom. In začéli so bratje prositi si Stepana, ki je tedàj bil učenec Teodosijev, rekóč: „tá je vzrasel pod tvojo roko in pri tebi je služil; tega nam daj!“ Reče jim Teodosij: „evo, jaz sem po božjem povélji narekel bil Jakoba, a ví svojo voljo stvoriti hočete.“ Poslušavši jih dá jim Stepana, da bode jim igúmen, ter blagosloví Stepana in reče njemu: „déte! evo, preoddajem tí samostán; čúvaj ga s pazljivostjo, in

*) Priméri 11. št. lanskega „Vrtca.“